

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 872/2016-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť obce Častá, právne zastúpenej spoločnosťou Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Peter Pacalaj, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obce Častá na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Pezinok vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 220/2010 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Obci Častá p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej j e Okresný súd Pezinok p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obci Častá priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 543,13 € (slovom päťstoštyridsaťtri eur a trinásť centov), ktorú je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť na účet spoločnosti Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 872/2016-9 zo 16. novembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obce Častá (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“, v citáciách aj „Odporca“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo, najmä, že:

«(...) Dňa 26.07.2010 podala Sťažovateľka na Okresnom súde Pezinok návrh na vypratanie nehnuteľností - pozemkov v k. ú. ■■■■■, proti pánovi ■■■■■, trvale bytom: ■■■■■ (...), podnikajúcemu pod obchodným menom ■■■■■ ■■■■■ STRELNICA v mieste podnikania totožnom s adresou trvalého pobytu, zapísanom v ŽR SR vedenom Okresným úradom Pezinok pod č. 107-4035 (ďalej len „Odporca“), ktorým začalo súdne konanie, v súčasnosti vedené na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5C/220/2010 (ďalej len „Konanie“). Sťažovateľka sa v Konaní domáha vypratania nehnuteľností - pozemkov a stavieb (po rozšírení žalobného návrhu v roku 2011) Odporcom, ktorý ich užíva bez právneho dôvodu.

(...) v súčasnosti prebieha Konanie v predmetnej veci, bez zavinenia Sťažovateľky, už viac než 5 rokov!

(...) Poukazujeme na skutočnosť, že v uvedenej veci podala Sťažovateľka dňa 03.09.2015 už opakovanú sťažnosť na postup súdu pre porušovanie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (pričom prvá sťažnosť bola podaná už dňa 14.10.2013), pričom súd v konaní č. Spr. 2076/2015 nepovažoval sťažnosť za dôvodnú, a to napriek tomu, že hoci Konanie trvá už vyše 5 rokov, a medzi vrátením súdneho spisu z Krajského súdu Bratislava v júni 2015 a termínom nariadeného pojednávania (29.10.2015, ktoré dokonca bolo bez prejednávania veci odročené bez zavinenia Sťažovateľky) bolo viac než 4-mesačné obdobie nečinnosti súdu, čo vzhľadom na minimálnu právnu a faktickú zložitosť veci (jednoduchá negatívna žaloba, pomerne prehľadný skutkový stav), správanie účastníka Konania (Sťažovateľka vždy súdu poskytovala riadnu súčinnosť) a postup samotného súdu (viac ako rok bolo rozhodované o zjavne neopodstatnených a neprípustných podaniach Odporcu) neprimeraným obdobím, keď štandardne má súd v zmysle pretrvávajúcej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky konať najmenej v trojmesačných intervaloch medzi jednotlivými úkonmi (okrem výnimočných okolností, napr. čakanie na znalecký posudok a pod).

(...) posledné pojednávanie a vôbec prvé riadne pojednávanie v predmetnej veci sa konalo dňa 03.12.2013 s odstupom viac než 3 roky od podania žalobného návrhu!!! Na tomto pojednávaní nebolo vo veci rozhodnuté, pričom odvtedy sa žiadne ďalšie súdne pojednávania neuskutočnilo! V tomto kontexte uvádzame, že celkovo sa až do dňa podania tejto sťažnosti konalo vo veci počas vyše 5 rokov len jedinú pojednávanie, na ktorom sa súd zaoberal meritom veci, ostatné boli bez prejednávania veci odročované, a to najmä z dôvodov nezákonných obštrukcií Odporcu, ako aj z dôvodov PN zákonných sudcov, postúpenia súdneho spisu na súd vyššieho stupňa a posledne z dôvodu zmeny zákonného sudcu.

(...) Na tomto mieste upriamujeme pozornosť súdu na aktuálne a dlhodobé porušovanie vlastníckych práv Sťažovateľky zo strany Odporcu, zdôrazňujúc, že Sťažovateľka je obcou, ktorá musí so svojím majetkom hospodáriť vo verejnom záujme. Sťažovateľka sa však aj z dôvodu dlhotrvajúceho Konania bráni obštrukčnému a nezákonnému konaniu Odporcu bezúspešne.

(...) Je teda zrejmé, že negatívne dôsledky nerozhodnutia súdu vo veci samej v Konaní dopadajú na riadne hospodárenie Sťažovateľky, ktorá musí vynakladať dlhodobé náklady na právnu pomoc na obranu proti nezákonnej činnosti Odporcu, pričom nemôže

využívať a zhodnocovať svoj majetok efektívnym spôsobom, ktorý predpokladá zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Poukazujeme aj na skutočnosť, že napriek tomu, že v Konaní bolo vydané predbežné opatrenie, ktoré je už vyše 3 rokov právoplatné a vykonateľné (od 09.08.2012), ktorým bol Odporcovi zakázaný vstup a užívanie protiprávne využívaných nehnuteľností, Odporca argumentujúc statusom režimového pracoviska strelnice (ktoré bolo po vyše roku a pol správneho konania nedávno zrušené) odmieta predbežné opatrenie rešpektovať, ba dokonca do predmetnej nehnuteľnosti odoprel vstup aj príslušníkom OO PZ Modra! Tieto následky by Sťažovateľka nemusela znášať, ak by súd rozhodol vo veci samej v zákonnej lehote, nakoľko Konanie má zásadný význam v otázke, či má Odporca akýkoľvek občianskoprávny titul užívania predmetných nehnuteľností. V tejto súvislosti máme za to, že je nado všetku pochybnosť nanajvýš potrebné, aby súd poskytol Sťažovateľke právnu ochranu a rozhodol v merite veci bez zbytočného odkladu, pričom plynulosť Konania je nedávnou opätovnou (štvrtou) zmenou zákonného sudcu k 01.11.2015 opätovne ohrozená.

(...) všetky doterajšie úkony súdu v kontexte uplynulých rokov nepostačujú k vyvodu záveru, že súd konal a koná bez zbytočných prieťahov. Naopak, sme presvedčení, že po skutkovej ani právnej stránke nie je predmetná vec nijako mimoriadne náročná a neštandardná.

(...) Na základe uvedených skutočností sme toho názoru, že v uvedenom konaní so zreteľom na všetky skutočnosti nado všetku pochybnosť došlo k prieťahom, ktoré hrubým spôsobom zasahujú do objektívnych práv Sťažovateľky, spočívajúcich v prerokovaní veci bez zbytočných prieťahov.

(...) Sťažovateľka sa domnieva, že všetky doterajšie úkony súdu smerujúce v kontexte uplynulých viac než piatich rokov nepostačujú k vyvodu záveru, že súd konal a koná bez zbytočných prieťahov. Naopak, Sťažovateľka je presvedčená, že po právnej stránke nie je predmetná vec nijako mimoriadne náročná a neštandardná, tak aby súd nemohol rozhodnúť vo veci bez zbytočného odkladu.

Sťažovateľka má za to, že v Konaní bolo zo strany Okresného súdu Pezinok porušené základné právo Sťažovateľky vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Podľa názoru Sťažovateľky je bezpredmetná tá skutočnosť, že vec bola pridelená po odchode predchádzajúcej zákonnej sudkyne dňa 30.09.2015 novému zákonnému sudcovi

(celkovo v poradí štvrtý zákonný sudca), a rovnako tak je bezpredmetné vyjadrenie Okresného súdu Pezinok v rámci prejednávania opakovanej sťažnosti na prietahy (Spr. 2076/2015), keďže dĺžka konania je neprimerane dlhá ani úkony Okresného súdu Pezinok zjavne nesmerujú k urýchlenému skončeniu konania, a to najmä s poukazom na potrebu prednostného rozhodovania v reštančných veciach. V tomto kontexte sa domnievame, že otázky vnútornej organizácie súdu, vyťaženosť súdov, systém pridelovania vecí a celkový mechanizmus fungovania súdu nemôže byť účastníkovi Konania na ťarchu!

Upriamujeme pozornosť Ústavného súdu na skutočnosť, že Okresný súd Pezinok i napriek opakovane konštatovanej plynulosti (prvýkrát v Spr. 2120/2013, potom v Spr. 2076/2015) konania zákonného sudcu zo strany predsedov súdu doposiaľ vo veci nerozhodol. Na základe uvedených skutočností Sťažovateľka v súčasnosti nemôže s prihliadnutím na všetky okolnosti a nado všetku pochybnosť vyhodnotiť, a preukázané prietahy v súdnom Konaní (ne)budú pretrvávajúť a už vôbec nemožno, zohľadňujúc pridelenie vecí už štvrtému zákonnému sudcovi, odhadnúť, za aký čas dospeje súd k rozhodnutiu vo veci samej.

V neposlednom rade dávame do pozornosti, že Sťažovateľka čakala takmer dva mesiace odo dňa posledného upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti na eventuálne vydanie rozhodnutia v merite veci zo strany Okresného súdu Pezinok, alebo aspoň nariadenie súdneho pojednávania. Okresný súd Pezinok však doposiaľ vo veci nerozhodol, ba dokonca ani nenariadil súdne pojednávanie vo veci samej, naopak, jeho nečinnosť pretrváva. Sťažovateľka má za to, že poskytla Okresnému súdu Pezinok dostatočný čas, aby sa v Konaní s predmetnou vecou v rámci konania na I. stupni vysporiadala.

V tejto súvislosti Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku absencie rozhodnutia súdu v merite veci za obdobie viac než piatich rokov utrpela značnú nemajetkovú ujmu v podobe vyše piatich rokov pretrvávajúcej právnej neistoty a rovnako tak aj nemajetkovú aj majetkovú ujmu v podobe poškodzovania verejného záujmu na hospodárnom využívaní majetku Sťažovateľky v zmysle § 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, keď stav právnej neistoty zneužíva Odporca na vznik bezdôvodného obohatenia (vydanie ktorého je uplatňované v inom súdnom konaní) a na predĺžovanie protiprávneho stavu (využívanie nehnuteľností Sťažovateľky bez právneho titulu). Sťažovateľka poukazuje najmä na skutočnosť, že Odporca vedome postupuje obštrukčným

spôsobom v Konaní, mariac súdne pojednávania (čo preukazuje viacero podaní Sťažovateľky, najmä zo dňa 07.06.2011), pričom Okresný súd Pezinok na túto skutočnosť (tieto podania Sťažovateľky) vôbec nezareagoval. Odporca je preto touto nečinnosťou konajúceho súdu neoprávnene zvýhodnený, keď stav právnej neistoty mu je na prospech.

Sťažovateľka preto považuje za spravodlivé požadovať od Okresného súdu Pezinok primerané zadosťučinenie, zo subjektívneho pohľadu Sťažovateľky vyčíslené v sume 3.000,- EUR, spolu s priznaním účelne vynaložených trov právneho zastupovania v súvislosti s podaním tejto sťažnosti, vyčíslených v zmysle Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

(...) Na základe uvedených skutočností máme za to, že v Konaní so zreteľom na všetky skutočnosti nado všetku pochybnosť došlo k prieťahom, ktoré hrubým spôsobom zasahujú do objektívnych práv Sťažovateľky, spočívajúcich v prerokovaní veci bez zbytočných prieťahov.

Z uvedených dôvodov si Sťažovateľka dovoľuje požiadať Ústavný súd, aby:

- a) prešetril priebeh doterajšieho Konania so zreteľom na objasnenie skutočností - konštatovanie, či (ne) konaním súdu v merite veci došlo k prieťahom v Konaní,*
- b) v prípade konštatovania prieťahov v Konaní prikázal Okresnému súdu v Pezinku, aby vo veci bez zbytočného odkladu konal a rozhodol,*
- c) priznal Sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR a trovy právneho zastúpenia.»*

2.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sa sťažovateľka domáha toho, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Obce Častá na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/220/2010 porušené.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje, aby bola vec č. 5C/220/2010 čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. *Obci Častá sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR (slovom tritisíc EUR), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný Obci Častá zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

4. *Okresný súd Pezinok je Obci Častá povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 355,73 EUR (2 úkony po 139,83 EUR + 2 x 8,39 EUR- režijný paušál + 20% DPH), a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr 3205/2016 zo 4. januára 2017 (ku ktorému bola pripojená aj chronológia úkonov vykonaných v napadnutom konaní) a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 23. januára 2017.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení popísal chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Zo spisu sp. zn. 5C 220/2010 vyplýva, že dňa 26.07.2010 bola vo veci podaná žaloba o vypratanie pozemkov registra „C“ par. č. 3082/2 a 3082/3. V prílohe Vám zasielam zoznam jednotlivých úkonov súdu vypracovaný ku dňu 21.12.2016.

V júli 2011 sťažovateľ rozšíril svoj návrh i na vypratanie ďalších pozemkov, a to pozemkov par. č. 3082/4, 3082/5, 3082/6 a 3082/7, vrátane stavieb, ktoré sa na týchto pozemkoch nachádzajú.

Skutkovou zložitou tohto sporu je práve tá okolnosť, že žalovaný v roku 2013 podal určovaciu žalobu na Okresnom súde Pezinok, ktorá je vedená pod sp. zn. 36Cb 256/2013 o určenie, že je vlastníkom, okrem iného i tých nehnuteľností - stavieb, ktorých sa sťažovateľka domáha vypratať v konaní sp. zn. 5C 220/2010. Napriek tomu, že súd do dnešného dňa v tejto súvislosti neprerušil konanie, istým spôsobom to zakladá prekážku vo veci, v zmysle ust. § 164 CSP rozhodnúť o vypratani týchto nehnuteľností, nakoľko sú predmetom samostatného konania o určenie vlastníctva.

Ďalej navrhujem, aby ústavný súd prihliadal na tú skutočnosť, že vo veci boli vytýčené pojednávania dňa 08.06.2011, avšak meritórnemu prejednaniu veci zabránila skutočnosť, že sa ospravedlnil odporca. Rovnako bolo odročené i pojednávanie dňa 29.02.2012. Pojednávanie nariadené na termín 27.06.2012 bolo zrušené z dôvodu nutnosti

predloženia spisu Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní týkajúceho sa predbežného opatrenia. Rovnako vytýčený termín pojednávania na deň 28.11.2012 bol zmarený neúčastou odporcu. Termín pojednávania dňa 13.09.2013 bol zmarený neúčastou samotnej sťažovateľky. Rovnako termín pojednávania dňa 11.03.2014 bol zmarený titulom neúčasti odporcu.

V súlade s § 30 ods. 2, zákona o ústavnom súde súhlasím, aby vec bola prejednaná bez ústneho pojednávania.(...)»

3.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«(...) Ad a) Za Sťažovateľku týmto v zmysle ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov de lege lata (ďalej len ako „zákon o ÚS“) súhlasíme s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v Konaní o Sťažnosti.

Ad b) Za Sťažovateľku týmto v zmysle Výzvy Ústavného súdu SR podávame nasledovné stanovisko k Vyjadreniu:

1. Predmetom Konania o Sťažnosti je sťažnosť Sťažovateľky pre porušenie práva Sťažovateľky na prerokovanie jej žalobného návrhu zo dňa 26.07.2010 Porušovateľom v konaní č. 5C/220/2010 vedenom u Porušovateľa (ďalej len „Konanie“), a to návrhu na vypratanie nehnuteľností - pozemkov v k. ú. [REDAKOVANÉ], proti pánovi [REDAKOVANÉ] (...), podnikajúcemu pod obchodným menom [REDAKOVANÉ] STRELNICA v mieste podnikania totožnom s adresou trvalého pobytu, zapísanom v ŽR SR vedenom Okresným úradom Pezinok pod č. 107-4035 (ďalej len „Žalovaný“).

Sťažovateľka v Konaní rozšírila svoj žalobný návrh podaním zo dňa 29.06.2011 tak, že sa domáhala vypratania ďalších nehnuteľností a stavieb voči žalovanému, ktorý tieto užíva bez právneho dôvodu.

2. Naďalej poukazujeme na to, že v súčasnosti prebieha Konanie v predmetnej veci, bez zavinenia Sťažovateľky, už viac než; 6 rokov!

3. Naďalej trváme na tom, že, s prihliadnutím na minimálnu právnu a faktickú zložitosť veci (jednoduchá negatívna žaloba, pomerne prehľadný skutkový stav), správanie účastníka Konania (Sťažovateľka vždy súdu poskytovala riadnu súčinnosť) a postup

samotného súdu (viac ako rok bolo rozhodované o zjavne neopodstatnených podaniach žalovaného), Porušovateľ, ktorý štandardne má v zmysle pretrvávajúcej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky konať najmenej v trojmesačných intervaloch medzi jednotlivými úkonmi (okrem výnimočných okolností, ktoré však neboli vo veci dané, za takéto sa podľa praxe Ústavného súdu SR nepovažuje dokonca ani rozhodovanie o predbežnom opatrení, ktoré nie je konaním vo veci samej), nepostupoval v Konaní v súlade so zákonom a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, keď umožnil vznik zbytočných prietáhov v Konaní.

4. Porušovateľom tvrdená údajná „skutková zložitost' sporu“ je nedôvodná, pretože:

a) Žalovaný podal svoju určovaciu žalobu až koncom roku 2013, čiže viac než 3 roky po začatí Konania, kedy už zbytočné prietahy v Konaní boli dané(...);

b) určovacia žaloba Žalovaného nie je prejudiciálnou otázkou vo vzťahu k predmetu Konania, čo vyplýva z toho, že na jej podaní nemá Žalovaný naliehavý právny záujem - akékoľvek stavby na pozemkoch Sťažovateľky by bez existencie užívacieho oprávnenia musel Žalovaný vypratať; a čo nakoniec potvrdil aj sám Porušovateľ vo svojich uzneseniach zo dňa 20.02.2034, v ktorých nevyhovel návrhu Žalovaného na prerušenie Konania odôvodneného tým, že prebieha konanie o určenie vlastníckeho práva k stavbám(...):

c) Porušovateľ nie je v skoršom Konaní povinný, dokonca ani oprávnený prihliadať na výsledok podstatne neskoršie začatého iného konania, keď podľa existujúceho hmotnoprávneho stavu preukázaného zápisom v katastri nehnuteľnosti je výlučnou vlastníčkou všetkých nehnuteľností, ktorých vypratanie sa v Konaní navrhuje, Sťažovateľka;

d) Porušovateľ nesprávne odkazuje na ust. § 164 C. s. p.(...), ktorého predpoklady však v Konaní naplnené nie sú, pretože podľa ust. § 215 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu a podľa ust. § 217 ods. 1 alinea prvá je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, pričom v Konaní nebolo preukázané žiadne spochybnenie vlastníckeho práva Sťažovateľky k nehnuteľnostiam, ktorých vypratania sa Sťažovateľka domáha, Žalovaný dokonca v inom konaní nespochybňuje vlastnícke právo k žiadnemu z pozemkov, ktorých vypratania sa Sťažovateľka domáha.

5. Máme za to, že ak Porušovateľ poukazuje na opakované zmarenie nariadeného pojednávania Žalovaným, takéto vysvetlenie je nedôvodné, keďže Porušovateľ mal

k dispozícii dostatok zákonných procesných oprávnení, ktoré mu umožňovali takejto situácii predchádzať (inter alia aj podľa ust. § 52 a § 53 O. s. p., ako aj podľa ust. § 153b O. s. p.), najmä ak Sťažovateľka v snahe Porušovateľovi poskytnúť riadnu súčinnosť v Konaní preukázala najmä v prípade prvého ospravedlnenia Žalovaného (pre deň 08.06.2011), že Žalovaný úmyselne predlžoval Konanie protiprávnymi obštrukciami. Podľa vtedy účinného ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. „Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.“ Poukazujeme na to, že v prípade pojednávania dňa 08.06.2011, ako aj nasledujúcich pojednávaní zmarených zo strany Žalovaného, Žalovaný nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie súdneho pojednávania, a na pojednávanie sa nedostavil, čiže Porušovateľ mohol riadne vo veci konať. V podrobnostiach odkazujeme na naše tvrdenia uvedené v bodoch 4 až 7 Sťažnosti. (...)

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, ako aj na základe podanej Sťažnosti máme za to, že v Konaní so zreteľom na všetky skutočnosti nado všetku pochybnosť došlo k prietahom, ktoré hrubým spôsobom zasahujú do objektívnych práv Sťažovateľky, spočívajúcich v prerokovaní veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Preto trváme na podanej Sťažnosti v celom rozsahu.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5 C 220/2010:

Dňa 26. júla 2010 sťažovateľka podala na okresnom súde proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“), žalobný návrh „o vypratanie pozemku“. Vec

bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 C 220/2010 a na rozhodnutie bola pridelená sudkyňi JUDr. Michaele Štiglicovej.

Dňa 13. augusta 2010 sa k žalobe písomne vyjadril odporca.

Dňa 7. septembra 2010 súd vyzval sťažovateľku, aby zaujala stanovisko k písomnému vyjadreniu odporcu.

Dňa 14. septembra 2010 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky označené ako „*Doplnenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia*“.

Dňa 27. septembra 2010 sťažovateľka na výzvu súdu spresnila svoje ostatné podanie.

Dňa 6. októbra 2010 odporca doplnil svoje vyjadrenie k žalobnému návrhu a k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 25. októbra 2010 sťažovateľka zaujala písomné stanovisko k vyjadreniu odporcu.

Dňa 2. marca 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 8. jún 2011.

Dňa 8. júna 2011 bolo pojednávanie odročené na 7. november 2011 pre ospravedlnenú neúčasť odporcu a jeho právneho zástupcu.

Dňa 30. júna 2011 sťažovateľka podala na okresnom súde „*Návrh na rozšírenie žalobného návrhu o vypratanie ďalších pozemkov a stavieb*“, spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 4. júla 2011 okresný súd uznesením č. k. 5 C 220/2010-134 pripustil zmenu petitu žalobného návrhu a v rovnaký deň uznesením č. k. 5 C 220/2010-136 vyhovel návrhu sťažovateľky na predbežné opatrenie.

Dňa 27. júla 2011 odporca podal odvolanie proti uzneseniu o predbežnom opatrení a v rovnaký deň odporca podal vyjadrenie „*k zmene petitu*“ sťažovateľkou.

Dňa 4. augusta 2011 okresný súd vyzval odporcu na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie, ktorý bol uhradený 17. augusta 2011.

Dňa 9. septembra 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“), aby rozhodol o odvolaní odporcu.

Dňa 30. septembra 2011 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 386/2011-225 napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Dňa 17. októbra 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. novembra 2011 bolo nariadené pojednávanie na 7. november 2011 zrušené „z dôvodu PN zákonnej sudkyne“, pričom nové pojednávanie bolo určené na 29. február 2012.

Dňa 5. decembra 2011 sťažovateľka doručila okresnému súdu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 MOBdo 4/2011 z 31. októbra 2011, ktorým najvyšší súd na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky zmenil uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 386/2011-225 tak, že uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia potvrdil.

Dňa 23. decembra 2011 sa odporca písomne vyjadril k žalobnému návrhu.

Dňa 29. februára 2012 bolo pojednávanie odročené na 27. jún 2012 pre ospravedlnenú neúčast' odporcu a jeho právneho zástupcu.

Dňa 11. apríla 2012 sa sťažovateľka písomne vyjadrila k veci a podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 23. apríla 2012 okresný súd uznesením č. k. 5 C 220/2010-330 vyhovel návrhu sťažovateľky na predbežné opatrenie.

Dňa 4. mája 2012 odporca podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 5 C 220/2010-330.

Dňa 10. mája 2012 súd vyzval odporcu, aby uhradil súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 23. mája 2012 odporca uhradil súdny poplatok za podané odvolanie. V rovnaký deň bolo súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k uvedenému odvolaniu.

Dňa 21. júna 2012 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporcu. Z tohto dôvodu bolo nariadené pojednávanie odročené na 28. november 2012.

Dňa 20. júla 2012 krajský súd uznesením č. k. 14 Co 278/2012-364 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Dňa 30. júla 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 2. novembra 2012 „*bol predmetný spis prerozdelený a pridelený na konanie a rozhodnutie zákonnému sudcovi – JUDr. Andrea Sedláčková*“.

Dňa 21. novembra 2012 bolo pojednávanie nariadené na 28. november 2012 zrušené a bol určený nový termín pojednávania na 5. február 2013.

Dňa 4. februára 2013 odporca požiadal o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov.

Dňa 5. februára 2013 bolo pojednávanie odročené na 12. apríl 2013.

Dňa 5. apríla 2013 odporca požiadal o odročenie nariadeného pojednávania zo zdravotných dôvodov.

Dňa 10. apríla 2013 bolo pojednávanie nariadené na 12. apríl 2013 odročené na 13. september 2013.

Dňa 18. júla 2013 okresný súd opravným uznesením č. k. 5 C 220/2010-406 opravil svoje uznesenie č. k. 5 C 220/2010-330.

Dňa 12. septembra 2013 odporca požiadal o odročenie nariadeného pojednávania zo zdravotných dôvodov.

Dňa 13. septembra 2013 bolo aj pre neúčast' s'ťažovateľky pojednávanie nariadené na 12. september 2013 odročené na 3. december 2013.

Dňa 19. septembra 2013 okresný súd požiadal lekára MUDr. [REDAKOVANÉ], aby podal správu o svojom pacientovi – odporcovi.

Dňa 3. decembra 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. marec 2014.

Dňa 27. decembra 2013 odporca podal návrh na prerušenie konania a taktiež navrhol zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 14. februára 2014 sa s'ťažovateľka písomne vyjadrila k návrhu odporcu na prerušenie konania.

Dňa 20. februára 2014 okresný súd uznesením č. k. 5 C 220/2010-633 návrh odporcu na prerušenie konania zamietol a uznesením č. k. 5 C 220/2010-637 zamietol návrh odporcu na zrušenie predbežného opatrenia.

Dňa 11. marca 2014 bolo nariadené pojednávanie odročené na 17. jún 2014 z dôvodu hospitalizácie odporcu.

Dňa 20. marca 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu proti uzneseniu č. k. 5 C 220/2010-633 a uzneseniu č. k. 5 C 220/2010-637.

Dňa 27. marca 2014 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedených odvolaniach odporcu.

Dňa 27. mája 2015 krajský súd uznesením č. k. 4 Co 182/2014-690 napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdil.

Dňa 24. júna 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 8. septembra 2015 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 29. október 2015.

Dňa 1. októbra 2015 bol zrušený termín nariadeného pojednávania „z dôvodu odchodu sudkyne JUDr. Michaely Královej na sťaž na Krajský súd v Bratislave“.

Dňa 7. októbra 2015 „bol predmetný spis prerozdelený a pridelený na konanie a rozhodnutie zákonnému sudcovi – JUDr. Tomáš Michálek“.

Dňa 4. januára 2017 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 7. marec 2017.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či vo veci o vypratanie nehnuteľností postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/2010 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

8. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej

neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

9. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

10. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Vec treba považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Predseda okresného súdu síce poukazuje na paralelne prebiehajúce konanie na okresnom súde o určenie vlastníctva (sp. zn. 36 Cb 256/2013) „*okrem iného i tých nehnuteľností - stavieb, ktorých sa sťažovateľka domáha vypratať*“, avšak pokiaľ by toto konanie tvorilo skutočnú „*prekážku vo veci, v zmysle ust. § 164 CSP rozhodnúť o vypratání týchto nehnuteľností*“, okresný súd mal napadnuté konanie zákonom predpokladaným spôsobom prerušiť, pretože podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v prípade prerušenia konania, neposudzuje v zásade ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02).

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Je skutočnosťou, že termín „*pojednávania dňa 13.09.2013 bol zmarený neúčastou samotnej sťažovateľky*“, odročenie tohto pojednávania však pripadalo do úvahy aj pre neúčast' odporcu.

12. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že doterajšie viac ako 6,5-ročné trvanie napadnutého konania na okresnom súde (aj keď sa spis nachádzal cca poldruha roka aj na odvolacom súde, čo v danom prípade nemožno pričítať na ťarchu okresného súdu) bez právoplatného rozhodnutia je už samo osebe neprimerané. Okresný súd bol však v danej veci aj opakovane krátkodobo, konkrétne od 25. októbra 2010 do 2. marca 2011 (štyri mesiace) a od 30. júla 2012 do 21. novembra 2012 (štyri mesiace), a neskôr dlhodobo, konkrétne od 27. marca 2014 do 24. júna 2015 (jeden rok a tri mesiace), bez akýchkoľvek dôvodov nečinný. Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas takmer dvoch rokov okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

13. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

14. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €, pričom v tejto súvislosti *„poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku absencie rozhodnutia súdu v merite veci za obdobie viac než piatich rokov utrpela značnú*

nemajetkovú ujmu v podobe vyše piatich rokov pretrvávajúcej právnej neistoty a rovnako tak aj nemajetkovú aj majetkovú ujmu v podobe poškodzovania verejného záujmu na hospodárnom využívaní majetku“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťúčením pre s'ťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľky považuje za primerané vo výške 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

15. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie s'ťažnosti z 30. novembra 2015 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 23. januára 2017). Za dva úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume dvakrát po 139,83 € a režijný paušál dvakrát po 8,39 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2017 patrí odmena v sume 147,33 € a režijný paušál 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľky predstavujú sumu 452,61 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda

sumu 90,52 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 543,13 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

16. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2017